

Ugnies darbų saugos taisyklės

1-oji saugos taisyklė: Rizikos įvertinimas ir leidimo išdavimas

Užsakovas turi raštiškai paskirti už leidimo išdavimą atsakingą asmenį, kuris privalo įvertinti, ar darbai kelia gaisro pavojų. Norint tinkamai įvertinti riziką, atsakingas už leidimą asmuo turi būti gerai susipažinęs su atitinkamos darbo vietos sąlygomis aktualių laikų ir žinoti, kaip darbas bus atliekamas.

Jei esama gaisro rizikos, darbas gali būti atliekamas tik su sąlyga, kad atsakingas už leidimą asmuo atliks išsamų, dokumentuotą ir blanke užpildytą rizikos vertinimą pagal 1-ojo priedo reikalavimus. Atsakingas už leidimą asmuo, kartu su vykdytoju ir priešgaisrinio budėtoju, turi vietoje įvertinti gaisro pavojų ir imtis reikiamų priemonių, kad darbas vyktų saugiai. Vertinant riziką ypač svarbu atkreipti dėmesį į aukštos rizikos detales.

Po to atsakingas asmuo išduoda leidimą darbams, kurį pasirašo jis pats, vykdytojas ir priešgaisrinis budėtojas. Leidimas turi būti išduodamas kaip įmanoma trumpesniai laikui.

Komentaras: Paprastai leidimas neturėtų būti išduodamas ilgesniam laikui, kaip viena diena arba viena pamaina. Leidimo galiojimo laiko apribojimas skirtas siekiant užtikrinti, kad nesikeis darbo vietoje esančios sąlygos ir rizikos faktoriai.

Atsakingas už leidimą asmuo turi aktyviai siekti būti informuotas ir kontroliuoti, kad saugos taisyklių būtų laikomasi prieš darbą, jo vykdymo metu ir jį užbaigus. Darbą atlikus, atsakingas už leidimą asmuo privalo patikrinti, ar saugumas yra atstatytas ir tuomet pabaigti pildyti leidimo blanką savo parašu. Tai daroma užbaigus vykdyti stebėjimą po darbo atlikimo.

Atsakingas už leidimą asmuo gali deleguoti savo darbo užduotį tik gavęs raštišką užsakovo sutikimą. Iš delegavimo rašto turi būti ašku, ar galima darbo užduotį perdeleguoti. Leidimo išdavimo atsakomybė neturėtų būti perduodama per daugiau grandžių, nei būtina.

Komentaras: Jei asmuo, kuris darbo pradžioje buvo paskirtas atsakingu už leidimą, negali dalyvauti kontroliuojant darbo eigą ar jos pabaigą, šią atsakomybę galima perleisti kitam paskirtam už leidimą atsakingam asmeniui. Tokio perleidimo metu atliekamas bendras darbo vietos patikrinimas. Perleidimą reikėtų dokumentuoti.

Už leidimą atsakingas asmuo negali pats būti vykdytoju pagal savo išduotą leidimą.

Esant skubiems darbams pagal iškvietimą, kai užduotis negali būti atliekama normaliu darbo laiku ir atsakingas už leidimą asmuo negali atvykti į vietą optimaliu metu, vykdytojas pats gali veikti kaip atsakingas už leidimą asmuo ir pereiti visas saugos taisykles, kad įvertintų riziką ir išduotų leidimą pagal 1-ąjį priedą.

Komentaras: Siekiama išvengti, kad žala pastatui nepadidėtų, pavyzdžiui, per vakarą, naktį ar savaitgalį.

Ugnies darbų saugos taisyklės

2-oji saugos taisyklė: Asmeninis sertifikatas

Vykdamas ugnies darbus laikinoje darbo vietoje, už leidimą atsakingas asmuo, vykdytojas ar priešgaisrinis budėtojas privalo turėti galiojantį asmeninį sertifikatą, išduotą tos pačios kursų koncepcijos savininko, vadovaujantis Švedijos priešgaisrinės saugos asociacijos taisyklėmis, SBF 2022. Jei asmuo nėra reguliariai skiriamas atsakingu už leidimo išdavimą ugnies darbams laikinoje darbo vietoje, jis gali būti atleistas nuo reikalavimo turėti asmeninį sertifikatą. Tačiau šios išimties negalima taikyti, kai toje pačioje organizacijoje leidimo išdavimo atsakomybė paskirstoma keliems asmeninio sertifikato neturintiems asmenims. Nereguliariu darbu laikomi ne daugiau kaip trys ugnies darbai laikinoje darbo vietoje per 12-os mėnesių laikotarpį.

Komentaras: Tokiu pavyzdžiu, kai ne visuomet reikalaujama asmeninio sertifikato iš asmens, atsakingo už leidimą, gali būti gyvenamųjų namų bendrija arba smulkieji verslininkai, kurie nėra reguliarius ugnies darbų laikinoje darbo vietoje užsakovas.

Komentaras: Vertėtų iš anksto, gerokai prieš darbų pradžią užsitikrinti ir sutarti dėl reikiamų funkcijų specialistų dalyvavimo. Jei užsakovas ar vykdytojas negali to užtikrinti savo atitinkamų organizacijų ribose, šią užduotį galima deleguoti.

3-oji saugos taisyklė: Priešgaisrinis budėjimas ir stebėjimas užbaigus darbą

Būtina paskirti priešgaisrinį budėtoją, privalantį būti darbo vietoje per tą laiką, kol bus vykdomi ugnies darbai laikinoje darbo vietoje, įskaitant darbinės pertaukas. Priešgaisrinis budėtojas negali palikti darbo vietos tol, kol nepraėjo pavojus kilti gaisrui.

Reikalavimui skirti priešgaisrinį budėtoją taikoma išimtis, jei atsakingas už leidimą asmuo nusprendžia, kad akivaizdu, jog darbą galima taip pat saugiai atlikti ir be priešgaisrinio budėtojo. Darbą užbaigus, darbo vietą reikia stebėti mažiausiai dar valandą ar ilgiau – priklausomai nuo atsakingo asmens nurodyto laiko leidime.

Baigiamąjį stebėjimą gali atlikti ne tik priešgaisrinis budėtojas, bet ir kitas asmuo, turintis asmeninį sertifikatą, vadovaujantis Švedijos priešgaisrinės saugos asociacijos taisyklėmis, SBF 2022. Tokio asmens vardas ir pavardė turi būti nurodyti rizikos įvertinimo ir leidimo ugnies darbams laikinoje darbo vietoje blanke. Baigiamąjį stebėjimą privaloma atlikti visada – net jei darbo metu nebuvo reikalingas priešgaisrinis budėtojas.

Komentaras: Termografinė kamera gali būti gera pagalbinė priemonė gaisro rizikai aptikti darbo metu ir jį užbaigus.

Ugnies darbų saugos taisyklės

4-oji saugos taisyklė: Degieji produktai ir/arba potencialiai sprogiai aplinka

Darbui patalpoje, kurioje esama ar yra buvę degiųjų produktų, privaloma gauti leidimą iš asmens, kuris yra įmonėje paskirtas būti atsakingu už degiuosius produktus. Jei nesama atsakingo už degiuosius produktus asmens, dėl leidimo reikia kreiptis į atsakingą už įmonės veiklą asmenį.

Prieš pradėdant darbus patalpoje, kurioje esama potencialiai sprogios atmosferos rizikos, darbo leidimą privaloma gauti iš asmens, atsakingo už ATEX saugą (tai apsauga nuo sprogios aplinkos atsiradimo). Jeigu nesama atsakingo už ATEX saugą asmens, reikia dėl leidimo kreiptis į atsakingą už įmonės veiklą asmenį.

Komentaras: Potencialiai sprogios atmosferos rizika (ATEX) gali susidaryti tokioje aplinkoje, kurios ore tam tikromis koncentracijomis esama arba yra buvę degiųjų medžiagų - dujų, garų, aerozolių ar dulkių pavidalu.

5-oji saugos taisyklė: Priešgaisrinės saugos prevenciniai veiksmai darbo vietoje

Darbo vietoje ir netoli jos esančias degias medžiagas privaloma:

- pašalinti;
- apsaugoti uždengiant nedegia medžiaga ir/arba
- atitverti naudojant nedegią medžiagą.

Darbo vietą reikia išvalyti ir, esant poreikiui, palaistyti.

Aplink darbo vietą esančios rizikos zonos dydis turi būti nustatytas rizikos įvertinimo ir leidimo išdavimo metu.

Komentaras: Nesant prevencinių priemonių, tinkamas ir saugus atstumas iki darbo vietos yra ne mažiau kaip 10 metrų horizontaliai ir vertikalčiai. Horizontalųjį atstumą reikėtų padidinti iki mažiausiai 15 metrų, jei darbas atliekamas ant paaukštinto paviršiaus, tokio kaip platformos ar antresolės, kadangi tokiose situacijose žiežirbos turi tendenciją nuskrietiti toliau. Be to, saugų atstumą iki darbo vietos reikėtų padidinti atsižvelgiant į medžiagos degumą, pasirinktą darbo metodą ir įrankį (pavydžiui, putplasčiui rekomenduojama 20 metrų).

Degiosios darbo medžiagos, esančios šalia darbo vietos, taip pat turėtų būti tvarkomos pagal rizikos vertinimą ir išduotą leidimą.

Ugnies darbų saugos taisyklės

6-oji saugos taisyklė: Paslėptos degios pastato dalys

Šilumai laidžias konstrukcijas ir paslėptas degias pastato dalis reikia ištirti priešgaisrinės saugos atžvilgiu ir, jeigu konstatuojama, kad esama gaisro pavojaus, jas reikia:

- apsaugoti;
- padaryti prieinamas skubiai gesinti.

Jei rizikos zonoje yra šilumai laidžių konstrukcijų ir jos eina per dalį pastato, tai rizikos zoną reikėtų padidinti taip, kad ji apimtų ir kitą pastato dalies pusę ir būtų prižiūrima priešgaisrinio budėtojo.

Komentaras: Siekiant ištirti, ar esama šilumai laidžių konstrukcijų ir paslėptų degių pastato dalių, gali prisieiti šiek tiek išgriauti konstrukciją. Dėl griovimo veiksmų vykdytojas ir priešgaisrinis budėtojas negali patys priimti sprendimo. Už leidimą atsakingas asmuo prieš išgriaunant pirmiausia turi dėl to susitarti su darbo užsakovu.

7-oji saugos taisyklė: Nesandarios vietos

Plyšius, skylės, išvadus ir kitas angas, esančias darbo vietoje ar netoli jos, privaloma:

- užsandarinti ir
- patikrinti atsižvelgiant į priešgaisrinę saugą.

8-oji saugos taisyklė: Džiovinimas ir kaitinimas

Atliekant džiovinimą ir kaitinimą reikia naudoti tokius įrankius ir metodus, dėl kurių medžiagos neužsidega.

Sandarinimo (hidroizoliacijos) darbai

Padengiant sandarikliu, medžiagas galima įkaitinti ne daugiau kaip iki 300 °C. Kai kaitinimas vyksta deginant dujas, degiklis privalo būti visiškai uždaros liepsnos tipo arba atitikti Švedijos priešgaisrinės saugos asociacijos taisyklių SBF 2023 reikalavimus.

Komentaras: Atliekant rizikos įvertinimą ir išduodant leidimą reikėtų ypač atkreipti dėmesį, ar esama aukštos rizikos detalių.

Komentaras: Jei dengiant hidroizoliacinį sluoksnį naudojamas gazolinis degiklis, jis turi nuolat judėti, kad medžiaga neužsidegtų.

Sniego ir ledo tirpinimas

Tam, kad būtų leistina naudoti atvirą liepsną sniegui ir ledui tirpinti, konstrukcija turi būti iš nedegios medžiagos ir negali būti jokių aukštos rizikos detalių. Atsakingas už leidimą asmuo turi būti davęs tam leidimą. Tirpsmo metu atsiradęs vanduo negali būti džiovinamas atvira liepsna arba degikliu, vadovaujantis Švedijos priešgaisrinės saugos asociacijos taisyklėmis SBF 2023.

Ugnies darbų saugos taisyklės

9-oji saugos taisyklė: Suvirinimo ir pjovimo įranga

Įranga turi būti be trūkumų. Privaloma vykdyti nuolatinę dokumentuotą įrangos patikrą prieš pradėdant darbus.

Naudojant acetileno dujas, balionai turi būti su apsauginiais atbulinės eigos vožtuvais.

Suvirinimo degiklis turi turėti atbulinį vožtuvą degiosioms dujoms ir deguonies dujoms. Privaloma apsauginė pirštinė.

Naudojantis elektrinio suvirinimo ir pjaustymo įranga, grįžtamosios srovės kabelis turi būti pritvirtinamas kaip įmanoma arčiau suvirinimo vietos. Visi kabeliai turi būti ypač atidžiai kontroliuojami.

Komentaras: Grįžtamosios srovės kabelį galima pritvirtinti veržtuvais, spyruoklinėmis sąsagomis arba magnetukais. Esant blogam kontaktui bet kurie iš jų gali perkaisti, todėl reikalauja reguliarios priežiūros.

Komentaras: Elektrinio suvirinimo movų naudojimas laikytinas suvirinimo metodu.

Komentaras: Nuolatinės dujinio suvirinimo įrangos kontrolės pavyzdžių galima gauti iš Švedijos suvirintojų profsąjungos „Svetskommissionen“.

10-oji saugos taisyklė: Asfalto lydymas

Asfalto lydymo metu įrangą privaloma pastatyti ir naudoti pagal SBF 507 taisyklės „Asfalto lydymas vykdant stogo ir balkonų darbus“.

Komentaras: Kai kurias SBF 507 taisyklės galima pritaikyti ne tik vykdant stogo ir balkonų darbus, bet ir dirbant vidiniuose kiemuose, virš garažų ar ant terasų.

Ugnies darbų saugos taisyklės

11-oji saugos taisyklė: Gesinimo įranga

Laikinoje darbo vietoje gesinimo įranga privalo būti veikianti, pakankamos komplektacijos ir prieinama skubiai panaudoti. Minimalūs reikalavimai pateikti žemiau esančioje 1-ojoje lentelėje:

Darbo vieta	1-oji alternatyva	2-oji alternatyva	
Visos darbo vietos, išskyrus stogo dengimo darbų vietą	2 rankiniai gesintuvai ¹	Užtikrinta prieiga prie vandens gesinimui ²	
Stogo dengimo darbų vieta	3 rankiniai gesintuvai ¹	Užtikrinta prieiga prie vandens gesinimui ²	2 rankiniai gesintuvai ¹
	Laužtuvas ir žibintuvėlis privalo būti darbo vietoje.		
¹ Rankinis gesintuvas privalo būti sertifikuotas ir ne žemesnės kaip 34A 233B C efektyvumo klasės, ne mažiau kaip 6 kg miltelių.			
² Gesinimui reikalingo vandens prieiga užtikrinama tam skirta/atskira žarna, kuri turi būti reikiamo srovės pajėgumo ir tokio ilgio, kad purškiamas vanduo siektų gaisro rizikos zoną. Norint pasiekti reikiamą pajėgumą, žarna turi būti prijungta prie vandentiekio ir būti ne siauresnė, kaip 19 mm (3/4") skersmens.			

12-oji saugos taisyklė: Priešgaisrinės apsaugos sistema

Vykdamas ugnies darbus laikinoje darbo vietoje privaloma vengti atjungti priešgaisrinės apsaugos sistemą arba apsiriboti tik laikinos darbo vietos zonos atjungimu ir tik kaip galima trumpesniai laikui. Prieš atjungiant reikia gauti sutikimą iš pastatų prižiūrėtojo arba atsakingo asmens. Užbaigus darbą priešgaisrinės apsaugos sistema turi būti nedelsiant atstatyta ir įjungta.

Vandeninių spriklių sistema normaliu atveju turėtų būti įjungta ir funkcionuojanti.

13-oji saugos taisyklė: Pagalbos iškvietimas

Per vieną minutę nuo gaisro aptikimo turi būti galima susisiekti su gelbėjimo tarnyba. Privalo būti prieinamas veikiantis telefonas. Kviečiantysis tarnybą turi žinoti darbo vietos adresą pagalbos iškvietimo atveju.